

Promo-LEX: Continuă să fie înregistrată transportarea organizată a alegătorilor la cel puțin 32 de secții de votare, este în creștere numărul cazurilor de fotografiere a buletinelor de vot și au fost epuizate buletinele de vot în mai multe secții de peste hotarele țării

Ora: 19.30

Misiunea
Promo-LEX
de
observare
a
alegerilo
r
Președint
elui
continuă
să
înregistr
eze de la
observato
ri

multiple cazuri de transportare organizată a alegătorilor în cel puțin 32 de secții de votare. De asemenea, se atestă o tendință de creștere a numărului de cazuri de fotografiere a buletinelor de vot – 60 de cazuri. Totodată, observatorii Promo-LEX de peste hotare raportează că sunt mai multe secții de votare unde s-au terminat buletinele de vot.

Prezența nejustificată a persoanelor neautorizate în incinta sau în perimetrul de 50 de metri ai secției de votare – 12 cazuri. Iată câteva exemple:

- SV 57 Chișinău. Un grup din 4 persoane, aproximativ 20 de minute s-au aflat în fața SV și duceau evidența alegătorilor care se prezintă la SV.
- SV 9 Ungheni. Un membru BESV a observat o persoană care înregistra video prin geam ce se petrece în secția de votare.
- SV 33 Cahul. Primarul, după ce a votat, a rămas să discute cu membri BESV în SV. Un observator a sesizat membrii BESV și primarul localității a părăsit SV.
- SV 34 Chișinău. Un domn a stat circa 30 min în SV. A plecat după ce a intervenit poliția.

Zvonuri, tentative sau chiar situații de recompense materiale sau bănești oferite alegătorilor în perimetrul și/sau în apropierea secției de votare pentru a determina alegerea alegătorilor – 6 cazuri. Iată câteva exemple:

- SV 58 Florești. Alegătorii care vin cu microbuzele să voteze din stânga Nistrului, la întoarcere, după trecerea râului, se opresc într-un loc unde sunt remunerați pentru votul lor.
- SV 49 UTAG. În raza de 100 m de la SV, alegătorii după votare sunt serviți cu vin.
- SV 308 Chișinău. Un alegător a declarat că a fost remunerat cu 100 lei pentru a vota un anumit candidat.
- SV 7 Dubăsari. În raza secției de votare, circa 3 ore, doua persoane, presupuși reprezentanți ai unui concurent electoral, discutau cu alegătorii, existând zvonuri precum că achitau alegătorilor recompense.
- SV 10 Chișinău. La mai mult de 100 metri de la SV, o doamna oferea recompense bănești din partea unui candidat. După ce primeau banii, alegătorii semnav într-o listă.

Agitație electorală sau PR negru în perimetrul și/sau în apropierea secției de votare pentru a determina alegerea alegătorilor – 8 cazuri.

- SV 38, 42 Leova. Alegătorii demonstrează pentru cine au votat și fac agitație în favoarea unui concurent.
- SV 20 Șoldănești. 3 persoane se aflau în preajma secției de votare. Unul dintre ei este membru al unui partid politic, iar ceilalți 2 sunt alegători. Membrul partidului politic spunea alegătorilor pentru cine să voteze.
- SV 38 Orhei. Observatorul din partea unui concurent electoral purta un semn distinct la piept. Președintele BESV i-a obiectat, și acesta și-a scos semnul din piept.
- SV 7 Ungheni. De poarta SV un alegător a agățat o panglică de culoarea distinctă a unui concurent

electoral. Președintele BESV a chemat polițistul pentru a înlătura panglica.

- SV 278 Chișinău. Primarul, după ce a votat, la ieșirea din SV, a spus să nu promovăm „parada homosexualilor”.
- SV 4 Briceni. 2 persoane în afara secției de votare umblau cu simbolica unui partid politic.
- SV 7 Cimișlia. Un membru BESV, după ce a înmănat buletinul de vot unui alegător, i-a indicat pentru cine să voteze.

Transportarea organizată a alegătorilor a fost raportată în 32 SV.

- SV 24 Ștefan Vodă. Transportarea organizată a alegătorilor de către cca. 30 de microbuze, se presupune că alegătorii sunt aduși de reprezentanții unui concurent electoral. Pe parcursul zilei au fost aduși să voteze în jur de 1000 de cetățeni, care se presupune că sunt din regiunea transnistreană.
- SV 53 UTAG. Transport organizat al alegătorilor cu două microbuze.
- SV 50 UTAG. Observatorii au constatat că, între orele 15.00-15.40, 4 unități de transport au adus organizat alegători.
- SV 58 Florești. 3 microbuze fac naveta și aduc permanent alegători din stânga Nistrului.
- SV 42 Rezina. Un autobuz cu numere de înmatriculare din regiunea transnistreană a transportat 50 de alegători. Per total, la SV 42 Rezina, până la ora raportării au circulat circa 100 de unități de transport (inclusiv curse repetate), care au adus cel puțin 7-8 persoane fiecare.
- UATSN – Trei microbuze și patru autobuze aduc organizat alegători.
- În Varnița circulă 3 automobile cu numere de înmatriculare în regiunea transnistreană.
- SV 32 Căușeni. 0 mașină a transportat alegători.

- SV 22 Căușeni. Un antreprenor a organizat transportarea câtorva alegători cu un microbuz (2 ture). De asemenea, un microbuz de 2 ori a transportat alegători și reprezentanți ai unui anumit concurent electoral au transportat în jur de 20 persoane.
- SV 26 Căușeni, un automobil identic cu cel de la SV 32 Căușeni a transportat alegători.
- SV 271 Chișinău. Simpatizantul unui anumit partid politic aduce persoane cu mașina proprie.
- SV 41 Anenii Noi. Un microbuz a transportat 10 persoane la SV. De la SV 41, circa 25 alegători, cu un microbuz, au fost transportați organizat la SV 24 Anenii Noi.
- SV 19 Anenii Noi. Au fost aduși organizat la vot circa 4-6 persoane.
- SV 3 Dubăsari. Alegătorii erau transportați cu autocare și 3 microbuze de către simpatizanții unui partid politic iar cu o mașină au mai fost aduși în jur de 13-15.
- SV 5 Dubăsari. Un microbuz cu numere de înmatriculare în regiunea transnistreană a adus în jur de 15 persoane.
- SV 42 Rezina. Microbuze aduc regulat alegători din regiunea transnistreană – 8 unități de transport în medie cu 15-20 de persoane fiecare.
- SV 14 Soroca. De la internatul psiho-neorologic din s. Bădiceni au fost aduși 93 de persoane la SV. Vicepreședintele BESV a asistat pe fiecare alegător, indicând cu degetul locul unde trebuie aplicată ștampila „Votat” în buletinul de vot.
- SV 52 UTAG. A fost organizată transportarea a 10 alegători în două ture cu un automobil.
- SV 29 Briceni. În timpul deplasării cu urna mobilă, membrii BESV au încredințat urna mobilă observatorului din partea unui concurent electoral. Acesta din urmă, a intrat pentru câteva minute într-o încăpere singur.
- SV 41 Anenii Noi. Au fost observate 24 de microbuze ce aduc organizat alegători, în medie câte 15 persoane fiecare.

- De la SV 41 Anenii Noi. Un microbuz a transportat de 2 ori câte 25 alegători spre SV 24 Anenii Noi.
- SV 24 Anenii Noi. 2 Microbuze au adus organizat câte 20 persoane.
- SV 42 Anenii Noi. Transportare organizată cu microbuzul, în jur de 12 persoane au fost aduse din Slobozia.
- SV 26 Căușeni. 6 automobile au transportat 30 persoane.
- SV 32 Căușeni. Un microbuz din s. Gâsca a transportat în jur de 10-15 persoane.
- SV 10 Dubăsari. Un autobus a transportat 50 persoane la secția de votare.
- SV 33 Ocnița. Un autobus a adus organizat mai mulți alegători pe parcursul zilei.
- SV 5 Edineț. 12 persoane au fost aduse organizat de un microbuz la SV, au intrat și plecat împreună din SV.
- SV 53 UTAG. Un automobil a avut două ture de transportare a alegătorilor la SV.
- SV 42 UTAG. Un microbuz a transportat alegători de două ori. În primul caz 4 persoane iar a doua oară 10 persoane.
- SV 320, Sankt Petersburg, Rusia.
- SV 391 Iași, România.
- SV 394 Brașov, România.

Acte de violență sau intimidări ale alegătorilor, sau altor persoane – 6 cazuri. Iată câteva exemple:

- SV 38 Bălți. O doamnă s-a arătat indignată de faptul că secretarul BESV vorbește cu ea în limba rusă, cerând să se vorbească în română. La încercarea de a o ajuta pe alegătoare, ultima a ridicat vocea și a provocat neliniște în secție. A fost chemată poliția. Ulterior doamna l-a ajutat pe tatăl său să voteze și au plecat.
- SV 200 Chișinău. Reprezentanții unui anumit candidat îl intimidează pe președintele BESV pentru că a permis unui student să voteze.
- SV 138 Chișinău. Un alegător a provocat un conflict,

pentru că nu i s-a permis accesul la informația despre un alt alegător în listele de bază.

- SV 18 Bălți. Un alegător a insultat un operator al SIAS Alegeri. Doamna în cauză a venit cu un buletin deteriorat, s-a înfuriat și a numit operatorul cu cuvinte necenzurate. În cele din urmă a fost chemată poliția.

Deficiențe în funcționarea SIAS Alegeri (suspendarea funcționării; situații când SIAS Alegeri indică faptul că alegătorul a votat, iar acesta susține că nu a votat) – 22 cazuri. Iată câteva exemple:

- SV 390 București, România. Defecțiuni în funcționarea SIAS Alegeri – suspendarea funcționării sistemului pentru 10 min, 13:25 -13:35, timp în care au votat 20 de persoane fără verificarea în sistem. IDNP-ul a fost trecut pe foi A4 pentru a fi verificate după repunerea în funcțiune a sistemului. Pentru niciunul dintre acești alegători sistemul nu a arătat că ar fi votat anterior.
- SV 16 Bălți. A lipsit internetul între ora 14.20 și 14.50. Membrii BESV au încercat să folosească modemele dau nu s-a reușit. Drept rezultat s-au format cozi.
- SV 5 Călărași. Sistarea curentului electric, de la 9:50 până la moment (13:30) problema rămâne nesoluționată, 137 persoane au fost înregistrate pe listele de hârtie.
- SV 350 Paris, Franța. Un alegător nu a putut să-și exercite dreptul la vot pentru că SIAS Alegeri arăta că alegătorul a votat deja în Franța, deși el nu avea ștampila în pașaport. Nu i s-a permis să mai voteze, acesta a plecat acasă fără a vota.
- SV 394 Brașov. Un alegător nu s-a regăsit în SIAS Alegeri.
- SV 42 Rezina. Președintele BESV a solicitat de la CECE să mai includă în lucru un operator, al treilea la număr. Președintele CECE a apelat la CEC și a fost refuzat. Totuși, observatorul Promo-LEX a observat la SV

un al treilea operator care lucra. Președintele BESV a spus că a obținut permisiunea CECE. În cele din urmă s-a dovedit că CEC a permis CECE să trimită încă un operator și un membru al comisiei ca să ajute BESV.

- SV 24 Criuleni. Din cauza sistării curentului electric, SIAS Alegeri nu a funcționat 30 min.
- SV 29 UTAG. Circa 2 ore între 16.00 și 18.00 nu a fost curent. Activitatea nu a fost suspendată. S-au utilizat lumânări, telefoane.
- SV 47 Florești. Operatorii SIAS Alegeri au părăsit secția pentru 15 min.
- SV 200 Chișinău. Un student a venit la ora 17 să voteze, dar SIAS Alegeri a arătat că, la ora 16, a votat în Ocnița.
- SV 349, Villeneuve-Saint-George, Franța. La 16:40 un alegător nu a putut vota, fiindcă în sistem apare informația că ea a votat astăzi la Anenii Noi.
- SV 47, Calărași. Un alegător, la controlul în SIAS Alegeri figurează că a votat la o SV din Chișinău, deși el afirmă că nu a votat. Pe fișa sa de însoțire nu a fost aplicată ștampila votat, membrii BESV încearcă să găsească eroarea din sistem.

Prezența materialelor de publicitate, afișelor, panourilor electorale din raza secției de votare (100 metri de la localul secției) – 1 caz la SV 152 Chișinău.

Urnele de vot nu au fost sigilate potrivit procedurilor legale. Ruperea/deteriorarea sau absența sigiliilor pe urnele de vot – 12 cazuri, spre exemplu în SV 391 Iași, România.

Deficiențe în listele electorale (discrepanțe dintre adrese; alegători decedați; semnături în locul altor persoane) – 11 cazuri.

- SV 114, 180, 200 Chișinău. Câte un alegător au depistat prezența în listele electorale a rudelor decedate.
- SV 222 Chișinău. Un alegător a depistat pe adresa sa de

- domiciliu că sunt înregistrate persoane necunoscute.
- SV 59 Sângerei. Un alegător nu s-a regăsit în listele de bază.
  - SV 21 Bălți. În listele electorale de bază a fost inclusă o persoana decedată. Un domn sa adresat către președintele BESV și a întrebat de ce soția lui, care a decedat, este în listă. BESV i-a sugerat să verifice la primărie, pentru că nu ei fac listele.
  - SV 44 Bălți. A venit un alegător să voteze, dar nu se regăsea în listele electorale (deși soția acestuia era) – acesta fiind pe o altă adresă a secției de votare. Domnul a refuzat să meargă în altă parte. BESV a făcut o copie după buletin, au scris numele acestuia în listele suplimentare și i s-a permis să voteze.
  - SV 20 Chișinău. La 4 alegători pe adresa de domiciliu sunt înregistrate persoane necunoscute.
  - SV 135 Chișinău. La un alegător pe adresa de domiciliu sunt înregistrate persoane necunoscute.
  - SV 23 Bălți. Alegătorul a depistat că, în drept cu el s-a semnat o altă persoană, aproximativ la ora 17.00. El a semnat deasupra. BESV au discutat între ei și au căzut de acord să semneze deasupra. Nu a fost scrisă nici o plângere.
  - SV 5 Rezina. Membrii BESV au mers cu urna mobilă la azilul de bătrâni fără a avea cereri depuse din partea alegătorilor. Alegătorii nu erau incluși în listele suplimentare. Directorul azilului doar a prezentat o listă de persoane, la ora 17.32, în ziua votării.

Fotografierea buletinelor de vot – 43 cazuri în: SV 50 Bălți; SV 52 Florești; SV 27 Briceni; SV 7 Ialoveni; SV 38 Nisporeni; SV 3, SV 6 Orhei; SV 25, 33, 94, 103, 105, 143, 147, 180, 182, 230, 232, 248, 257, 263, 267, 309, 131, 299, 12, 13, 20, 105, 142, 155, 120, 126, 135, 143, 180, 203, 210, 248 Chișinău; SV 2 Ungheni; SV 2 Bălți; SV 350 Montreuil, Franța; SV 394 Brașov, Romania.

Deficiențe în asigurarea cu energie electrică – 11 cazuri.

Iată câteva exemple: SV 75 Ungheni; SV 30 Cimișlia; SV 26 Criuleni; SV 43 Ungheni; SV 29 Sângerei; SV 40, 45 Cimișlia; SV 10, 48, 49 Fălești; SV 59 Soroca.

Situații de problemă ce țin de votarea în baza actelor de identitate – 5 cazuri.

- SV 221 Chișinău. Un alegător a votat fără aplicarea ștampilei în fișa de însoțire.
- SV 31 Briceni. Nu se aplică la majoritatea alegătorilor ștampila „Alegeri 13.11.2016. Turul II” în buletinul de identitate. Președintele BESV argumentează că nu poate impune alegătorii să le pună ștampila. Alegătorii explică că nu doresc să aibă această ștampilă pentru a putea trece granița dintre Republica Moldova cu Ucraina.
- SV 124 Chișinău. La un alegător cu domiciliu în Leova i s-a acordat dreptul la vot în baza declarației de votare pe propria răspundere.
- SV 31 Briceni. Un alegător a votat fără aplicarea ștampilei „Alegeri 13.11.2016” pe fișa de însoțire a buletinului de identitate. Alegătorul a refuzat aplicarea ștampilei.
- SV 41 Cahul. Un alegător a votat neavând fișa de însoțire la buletinul de identitate.

Epuizarea buletinelor de vot în următoarele secții de votare

- SV 336 Stratford, Marea Britanie. La 15:15 s-au terminat buletinele de vot din SV. Cetățenii semnează o petiție.
- SV 41 Varnița. La 18.40 s-au epuizat buletinele de vot.
- Devine tensionată situația cu numărul buletinelor de vot în SV 355 Bologna, Italia, SV 335 Maria Britanie (alegătorii vor să scrie petiții, contestații).
- SV 359 Mestre, Italia. Alegătorii sunt îndemnați să meargă să voteze la SV din Treviso Italia.
- SV 389 București, România. S-au terminat buletinele de vot.

Altele încălcări înregistrate de observatori:

- SV 10 Cimișlia. Sala unde este amplasată SV este de dimensiuni mari, nu este încălzită, este foarte prost iluminată.
- SV 33 Leova. A crescut numărul de solicitanți de votare la locul aflării de la 44 din primul tur la 57, turul II.
- SV 1 Cimișlia. Un alegător a solicitat să i-se ofere posibilitatea să voteze în afara SV, alegătorul nu a prezentat acte sau alte dovezi că este persoană cu necesități speciale. Președintele BESV a adus la automobilul unde se afla alegătorul listele electorale, buletin de vot, ștampila „votat”, ștampila „Alegeri 13.11.2016”.
- SV 25 Chișinău. Un alegător a văzut că, pe listele de bază, era semnătura de la primul tur în drept cu un verișor care este plecat în Germania. Domnul a depus o contestație.
- SV 278 Chișinău. La data de 12 noiembrie 2016, 15 persoane și-au înregistrat reședință în raza SV respective.

#observatorPromoLEX

Prezența afișajului electoral în raza secției de votare

DA 1
NU 1999

#observatorPromoLEX

Sigilarea urnelor de vot potrivit procedurilor legale

DA 1988
NU 12

#observatorPromoLEX

Buletinele de vot nerepartizate membrilor BESV sunt păstrate în loc sigur în incinta secției de votare?

DA 1992
NU 8

#observatorPromoLEX

Ați constatat în perimetrul și/sau în apropierea secției de votare zvonuri, tentative sau chiar situații de recompense materiale sau bănești oferite alegătorilor?

DA 6
NU 1994

#observatorPromoLEX

Ați constatat vre-un caz de agitație electorală în perimetrul și/sau în apropierea secției de votare pentru a determina alegerea alegătorilor?

DA 11
NU 1989

#observatorPromoLEX

Ați constatat în apropierea secției de votare unități de transport care în mod normal nu au ce căuta în preajmă sau care transportă în mod organizat alegători?

DA 27
NU 1973

#observatorPromoLEX

Ați constatat acte de violență sau intimidare a alegătorilor, sau altor persoane?

#observatorPromoLEX

Ați constatat cazuri de eliberare intenționată a mai mult decât un buletin de vot pentru un alegător sau cazuri de introducere a mai mult decât un buletin de vot în urnă de către un singur alegător sau membri ai BESV?

#observatorPromoLEX

Ați constatat prezența nejustificată a persoanelor neautorizate în incinta sau perimetrul de 50 de metri ai secției de votare?

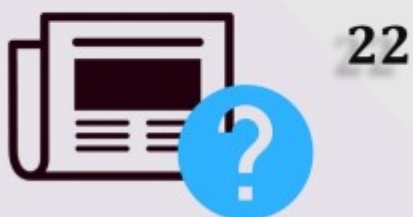
#observatorPromoLEX

Deficiențe în funcționarea SIAS Alegeri

#observatorPromoLEX

Deficiențe în listele electorale

#observatorPromoLEX

Fotografierea buletinelor de vot

Misiunea de observare Promo-LEX cuprinde 42 observatori pe termen lung, care monitorizează procesul electoral în toate circumscripțiile electorale din Republica Moldova în perioada 31 august – 30 noiembrie 2016. În ziua alegerilor, Promo-LEX a delegat câte un observator pe termen scurt în fiecare secție

de votare din țară. MOA Promo-LEX va realiza Numărarea în Paralel a Voturilor în toate secțiile de votare. Misiunea observă alegerile și în 47 de secții de votare constituite peste hotarele RM. Observatorii implicați în procesul de monitorizare au semnat Codul de conduită al observatorului național independent Promo-LEX, obligându-se să acționeze operativ, cu buna-credință și în mod non-partizan. Activitatea tuturor observatorilor este coordonată de o echipă centrală formată din 37 de persoane.

Pentru moment, activitatea MOA Promo-LEX și Campania "Ieși la Vot" sunt susținute financiar de Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID), Ambasada Marii Britanii la Chișinău, National Endowment for Democracy și Consiliul Europei. Opiniile exprimate în rapoartele publice Promo-LEX aparțin autorilor și nu reflectă neapărat punctul de vedere al finanțatorilor.

Pentru mai multe detalii, contactați: Tatiana Pașcovschi, Ofițer de comunicare al Misiunii de Observare a Alegerilor Promo-LEX: GSM 060804022, e-mail: presa@promolex.md